

Pártunk vasárnapi ünnepéhez.

Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk Thaly Kálmán beszámolójáról és Bakonyi Samu programbeszédéről. Azonban technikai akadály állott elő s ki kellett hagynunk három szép beszédeit melyet ma közlünk. Az egyik dr. Tkaly Kálmáné, a melyben dr. Bakonyi jelölését pártolja, a másik, melyet a népszerű képviselő, Papp E. mondott a városháza udvarán és aharmadik, melyet Thaly Kálmán H. Bösörményben Benedek mellett mondott.

Thaly Kálmán dr. nyilatkozata Bakonyi Samuról.

Midőn dr. Bakonyi Samu a II. kerület langajku képviselőjelöltjének programbeszéde elhangzott s a tetszésnek s elragadtatásnak orkányszerűleg felkiált zivaja percek multával elcsendesedett, újból megjelent a szószéken szeretett képviselőnknek dr. Thaly Kálmának tisztelet gerjesztő ősz alakja s a következő beszédet intézte a lelkesült választópolgársághoz:

Igen tisztelt polgártársak!
Kedves barátaim!

Lelkem igaz örömevel szemlélem azt a lelkesedést és elragadtatást, melylyel önök az én nagyrabecsült elvtársamnak s ifju barátomnak dr. Bakonyi Samunak most elhangzott szép és tartalmas programbeszédet fogadták. Az a programbeszéd is egyik biztosítéka annak az elhűségnek, annak az igaz lelkesedésnek és annak az alapos és mélyreható tudásnak, melylyel az önök kitűnő jelöltje, dr. Bakonyi Samu ami zászlónk diadalra juttatásáért buzgólkodik.

Nemesak a magam nevében, mert én magam is csak a legnagyobb örömömnek és nagyrabecsülésemnek, hanem sajnós ezidő betegágyában fekvő nagynevű és nagyérdemű pártvezérünk Kossuth Ferencnek a nagy

Meg ne fordulj mély sírodban
Kossuth Lajos, hazánk szentje!
A te néped: nem tied már
Lelket rozda már kiverde.
Hol a zászlód? De kevesen
Lobogtatják! Keservesen,
Keservesen panaszkodnak
Buslakodnak országszerte
Elfeledtek:
Kossuth Lajos azt üzente!

Harsogjon fel ez a szózat
Itt a veszély: megment újra!
Ez a dal tesz új esodákat
Újra zeng a szívünk hurja
Ebredjen fel minden bánat
Mit takar egy elmúlt század!
Száz seb vérzik: hadd sajogjon
Fel az égre zúgja zengje
Keservünket az a nóta:
Kossuth Lajos azt üzente!

Itt az óra! Lobogjon hát
Negyvennyolezrak lobogója
Zendüljön meg az az ének
Szabadságunk siratója
Mind elmenjen! Ugy mint régen
Kossuth Lajos szent nevében!
Lelkesedve! Tüzzel, lánggal
Ugy mint akkor sok levente:
El kell menni!
Ott kell lenni!
Kossuth Lajos azt üzente!

Mexey Sándor.

Kossuth Lajos fiának, de ezenkívül egész országos pártunk vezetősége nevében jelen-tem, tehát Önöknek, hogy mi is mindannyian szívvel lélekkel óhajtuk és várjuk, hogy ez a kiváló ifju erő, dr. Bakonyi Samu, mint Debreczen sz. kir. város II. kerületének megválasztandó orsz. képviselője mielőbb elfoglalhassa a törvényhozó testület termében, a képviselőházban az őt oly méltán megillető helyet.

A közélet különböző terein eddigelé kifejtett derekas működése, mely már idáig is megszerezte számára polgártársainak méltó becsülését és „szeretetét”, de imént elhangzott gyönyörű programbeszéde is tanúságot szolgáltat arról, hogy dr. Bakonyi Samuban pártunk egy hatalmas, erős, munkásferfiút, a parlament pedig egy kiváló erőt fog nyerni.

Felettünk, tisztelt barátaim, elszálltak már az évek és habár még nem érezzük lankadni erőinket akkor, midőn nemzetünk jogaiért, hazánk önállóságaért és függetlenségéért kell sikra szállanunk: de a hanyatló korral együtt nemsokára meggyöngülnek a karok is és sirba kell szállanunk nekünk öregeknek.

Ifju erőkre van tehát szükség, kik erőteljes lelekkel, tette kész és tette alkalmas karokkal folytassák ami megkezdett munkáikat s ifju erővel nyomdokunkba lépve, szilárdan tartásuk és magasan lobogtassák azt a dicső zászlót, ha azt az öregség vagy halál kezükből kiragadja.

Nagy megnyugvása az az én lelkemnek, hogy ily alkalmas erőt láthatok én az én nagyrabecsült barátomban dr. Bakonyi Samuban, ki mindenkepen hivatva van arra, hogy azt a zászlót magasan tartsa, akit, ha önök bizalmukkal megtisztelnék s képviselővé megválasztják, (Közbekialtás: Megválasztjuk! Éljen Bakonyi!) amit én lelkem mélyéből óhajtok és remélek is, egyik disze és büszkesége lesz a mi pártunknak és a magyar parlamentnek.

Arra kérem tehát önöket pártvezérünk Kossuth Ferenc nevében, de a magam részéről is, hogy nem engedve semmiféle eszköznek és befolyásnak, melylyel önöket szívük igazi akaratától eltántoritani törekednek, kövessék lelküknek őszinte meggyőződését s igyekezzenek pártunk ifju jeles tagjának, dr. Bakonyi Samunak zászlóját diadalra juttatni. (Éljen Bakonyi! Éljen Thaly Kálmán).

Örömmel látom az Önök határtalan lelkesedéséből, hogy önök magukat eltántoritani nem is engedik s megadja Isten ernünk azt a dicsőséget, hogy a választás befejeztével még nagyobb örömmel és odadó-érzettel kiálthatjuk:

Éljen dr. Bakonyi Samu mint Debreczen sz. kir. város II. ker. orsz. képviselője.

(Szünninem akaró lelkes éljenzés, tapsvihar, Éljen Thaly Kálmán, Éljen dr. Bakonyi Samu)

Papp Elek sok gyönyört szerzett beszéde így hangzik:

Tisztelt polgártársaim!

Mikor mi délután Hajdu Bösörmény-

ből a vasuton ide utaztunk, az én kedves barátom Benedek János, rámutatott Nagy Sándornak az emlékszozárára. Rámutatott azon szoborra, mely örök időre fogja emlékeztetni a magyart, hogy a hazaárulót vesse meg.

E szobor láttára átérezem édes gyönyöreit azon lázas szent korszaknak, mely Magyarországot megalkotta; azon korszaknak gyönyöreit, a mikor a polgár vér hullására nem gondolva a magyar, oda dobta életét a magyar szabadságért. T. polgártársaim! E falak tehetnek tanúságot arról s e nemes városnak története bizonyítja, hogy a a teremtésnek nincs erősebb és hatalmasabb ereje, mint a hazaszeretet. A hazaszeretet egybefűzi a szegényeket és gazdagokat, ha befűszkel a kunyhókba és palotákba és épen azért t. polgártársaim! mikor önöket ma üdvözlöm úgy érzem magamat, mint régen érezték azok a persa királyok, a kik midőn egyszázados palma mellett ellovagoltak, lezálltak lovaikról és h nyakukból az arany lánczot a pálmafára akasztották, hogy így becsüljék meg azt a pálmát, mely annyit utasnak adott menedéket.

De szeretném én is lelkemnek mély- ségéből szívemnek sugaraival aranyozni Debreczen városának hazafias polgárait, mely polgárok szívében lelkében a magyar szabadság oly sokszor, mikor üldözve volt mindig nyughelyet, mindig menhelyet talált. E mai nap és e pillanat is arról győz meg engem, hogy Debreczen város polgársága boldogságban, szabadságban van s szabadságot önerejükben, bizalmukban keresik.

Fontos, nevezetes napoknak a lelése következik erre. Önök az urnához fognak menni, hogy képviselőt válasszanak. Az első kerületről nem lehet szó. Thaly Kálmán lánglelke, Thaly Kálmán tudása, Thaly Kálmán hazafiasága egybeolvastotta Debreczen város polgárságának minden érzését, minden gondolatát.

Ha ő töle azon lángból, a mely szí- vében él, csak egy mustár megnyit és minden polgár elcsajjít, akkor meg lesz e városban szégyenítve a csuszás-mászás és a hatalom előtt való meghunyászkodás.

Tisztelt polgártársaim! A II. kerületben sokkal nagyobb és nehezebb küzdelem várakozik önökre. Itt voltam én a II. kerület küzdelmében akkor is, a mikor képviselővé választott Király Ferencz, ma még t. képviselőtársam, honlap egyszerűen polgártársam, ezelőtt tíz évvel; a ki a független érzésű magyar polgárok segítségével emelkedett fel a képviselőségig. (Kertész János: Igenis polgártársaim a mi hátunkon mászott fel, cserben hagyott bennünket!) És akkor ígéretet tett, hogy ha be nem lép is pártunkba, de Magyarországnak anyagi és szellemi előhaladásáért válllvetve velünk fog küzdeni. Nem tartott meg belőle semmit sem, (Csak a mandátumot.) s e nagyon rövid idő alatt elfelejtette azt a forrást, a melyből megbízó levelét vette, — 10 év mult el azóta és mámma nagy képekkel egy nagy kérdőjelképen állanak: előttünk a II. kerület kormányparti választói, hogy hát miért nem akarunk belenyugodni abba, hogy Király Ferencz legyen a képviselő? Hát mi különbség van ő közöttük és mi közöttünk nem akarom magyarázni azok után, amit Thaly Kálmán tisztelt képviselőtársam és Bakonyi Samu kedves barátom elmondott; de azért mégis elmondom, hogy mi különbség van a kormánypart és a független 48 as párt között. Az a különbség a mi az élet és a halál között, a mi az igazság és hazugság között, a mi a sár és a csillag között, a veréb és a sas között. És ha van valami jogosultság arra nézve, hogy mi fellépjünk, arra csak az a jogosultság, mert épen ellenkezőjét akarjuk annak, a mit

a kormánypárt akar. Hiszen t. polgártársaim mi megakarjuk a törvényben irt és a fejedelem által szentesített törvényt védelmezni. A kormánypárt, hogy mit akar, megmutatta akkor, midőn Király Ferencz képviselőtársam a Tisza-lexet aláírta. Ne merjen az ilyen ember a nép előtt állani felemelt fővel!

Tisztelt polgártársaim!

Elismerem én azt, hogy az az időszak, amely a Bánffy korszakban létezett ma már nem tapasztalható, csak hogy nincsen a világon oly édes méz, mely a méregnek hatását meg tudná semmisíteni.

Dicsékedtek azzal, hogy megszorodtak az u. n. Aponyi párt kebelében levőkkel. De édes ölekezés lehetett az, Puszi pajtások lettek. És biztatnak bennünket, hogy ne féljünk, megvédelmezzük a magyar nemzetet. De ez a magasztalás ahhoz a keleti ember vigasztalásához hasonlít, a ki mikor az utfélen haladván összekötött kézzel és lábbal ott látott egy szegény polgártársát a fahoz kötözve a legyek dongták, a legyek csipték, már utoljára a verig kiszivták. A jó muzulmán oda ment s mondá: „Kedves jó barátom! én jó ember vagyok majd el hajtom a legyeket!” „Édes jó barátom ha jót akarsz tenni velem ne a legyeket hajtsd el, hanem old el a kezemet, majd el banok én a legyekkel!”

Hasonló helyzetben vagyunk mi is Ausztriával szemben a mi jó lelkű kormányunkkal. Mi független nemzeti elvű független párti képviselők arra törekszünk, hogy a magyar nemzetnek keze és lába az osztrák bilincsektől meg legyen szabadítva és elég legyen önmaganak.

Tiszt. polgártársaim! Az idő előre haladván, de az én felszólalásomnak célja különben is csupán ez volt, hogy tanubizonyítást adjam annak, hogy ott a Kunság és a Hajduság rónáján mi gondolatban és érzelmekben egyek vagyunk, hogy mindannyian egyforma megegyezéssel vagyunk. Nagy örömmel fogadtuk azt, hogy önök a II választókerület Bakonyi Samu barátom egy olyan férfinak a kezébe akarják adni a szabadság zászlóját, a ki hitével lelkesedésével elveivel és tántoríthatatlan hazaszeretetével, mindig hű és igaz zászló viselője lesz. Önök közt élt, önök őt ösmerik. Ő ha meg lesz választva bizonyára nem a magas szék után fog szaladgálni, mert ő hasonlít ahhoz a göröngyhöz, amelyet hogy ha az égig is fel dobunk újra oda esik vissza a hol volt. És soha nem felejt el, hogy a legmagyarabb Debreczen polgársága bizalma folytán nyerte el a zászlót, hogy önök ha megfogják választani jóleső érzéssel fognak a jövőben reá gondolni azon napra, a midőn őt megválasztották. Istenemre mondom, hogy ő önökért és önökkel fog küzdeni.

Tisztelt polgártársaim! Én amikor megköszönöm önöknek a szívessegét kijelentem azt, hogy mi akik a független 48-as párt zászlója alatt küzdünk, amit a mi derék vezérünk Kossuth Ferencz atyjának sírjáról emelt fel, hogy lobogtassa a magyar nemzet előtt, nem fogunk meg szünni küzdeni mindig, míg ki nem lesz engesztelve azon férfinak az emléke, a kinek a sírjáról az ő fia felemelte ezt a zászlót, nem fogunk meg szünni küzdeni addig míg Mátyás király palotájáról nemzeti zászló nem lobog.

Isten áldja meg önöket.
Kiáltunk egy szívvel-lelékkel;

Egy Istenünk egy a lelkünk
Bakonyi lesz a követünk!

Thaly Kálmán beszéde H. Bösörményben.

Dr. Benedek Jánosnak, a h. bösörményi kerület fű g. és 48-as Kossuth párt képviselő jelöltjének vasárnap tartott programbeszédének elhangzása után Thaly Kálmán, mint az országos párt alelnöke úgy a maga, mint Kossuth Ferencz s a központ nevében buzdító beszédet intézett a bösörményi lelkes választókhöz, a szép beszédet, mely tegnapi sz. munkából térszűke miatt kimaradt — utólag közöljük.

Thaly Kálmán beszéde a következő:

Tisztelt választóközönség! Tisztelt elvtársak! Magyarország történelmi nevezetességű hajdu népe! disze és virága! (Halljuk! Halljuk!)

Meghallgatták önök méltó figyelemmel és méltó lelkesedéssel az én ifju barátomnak, az önök tisztelt jelöltjének, vértanú fájának dr. Benedek Jánosnak (Éljenzés) program beszédét. (Éljen dr. Benedek János!) Ha vissza emlékszem azokra az időkre — bizony jó rég volt, mikor az alföld szíve erősen megdobbant a függetlenség eszméért — azt az akkor nagy hatalmu férfit, ki akkor az eszmék viharában a függetlenségi tetteket szegre akasztotta, méltán büntötte meg, mert megvonta tőle bizalmát és mandátumát és megválasztotta a magyar függetlenségi eszmének akkor élő vezérét, Simonyi Ernőt. Azután annak halála után — ennek is husz esztendeje múlt el — az én csekélységemmel (Éljen Thaly Kálmán) lett betöltve. Emlékszem rá, mikor oda állottam a debreczeni ös kollégium udvarára és elmondtam program beszédemet. Körülbelül ugyanazokat mondtam el, a miket az önök igen t. jelöltje dr. Benedek János (Lelkes éljenzés).

Ha küzdelem jellemzi azt a 20 évet, hű és becsületes küzdelem a debreczeni polgárság részéről és hű s becsületes igyekezett az lenni a megbízott részéről, mert hiszen én ennek az eszmének küzdelmében, harcában öszültem meg. (Éljenzés)

Hát ha én az én választóimmal annyi időn át egyet tudtam érteni, abban a hosszú küzdelemben, a haza nevének keresésében, és igyekeztem azt elérni.

Bizva látom a szent lelkesedést önök között jelöltjük dr. Benedek János, a hajdu bösörményi függetlenségi és 48-as párt képviselő jelöltje iránt. (Lelkes éljenzés) Ugyan azon viszony fog kifejlődni önök és képviselő jelöltjük iránt, amilyen kifejlődött köztem és a depr. függetlenségi párt között. Közössék önök a debreczeni polgárság, a debreczeni függetlenségi példáját, kik tántoríthatatlanok, törhetetlenek voltak elveikben mindenha, s bevehetetlen erős várai a függetlenség eszméinek. Én azt a tanúságot meritem ebből az önök lelkesedéséből, hogy Hajdu Bösörmény ugyanazt a példát fogja követni.

Én meghallgattam az elhangzott szép programot; én tanúságot tehetek arról, mint a Rákóczy, Boeskaikor történet írója, hogy a magyar képviselőház egy igen nemes, tehetséges, hasznos képviselőt fog nyerni Benedek Jánosban. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) És ha minékünk öregeknek kezéből kihull is a zászló, megfogunk nyugodni, mert látjuk, hogy Rákóczy, Boeskaik, Kossuth lobogója olyan férfi kezébe kerül, ki bár még fiatal, mégis a függetlenségi eszmének nagy szolgálatot tett. (Éljenzés.) Ő nemcsak jeles szónok, hanem kiváló költő is! (Lelkes éljenzés.) Dr. Benedeket, mint a központ kiküldötte, mint az országos függetlenségi párt régi bajnoka még egyszer szeretettel bizon és ajánlom önöknek! (Éljenzés.) És az önök kitartásába, bizalmába, elvtársi munkájukba bizva azon törhetetlen hitemnek adok kifejezést, hogy Benedek

Jánost nem fogják elhagyni! (Ugy van!) Isten éltesse önöket. Eltesse dr. Benedek János urat (Lelkes éljenzés), a hajdu-bösörményi függetlenségi és 48-as párt képviselő jelöltjét, kit nemsokára képviselőnek óhajtok kimondhatni!

(Hosszantartó viharos éljenzés, taps. Eljen dr. Benedek János!)

Komjáthy visszalépett.

A debreczeni színház ügyében tegnap meglepő fordulat állott be. A tanács tudvalévőleg — polgármesteri döntéssel — Komjáthy Jánosnak adta oda a színházat. Már akkor hire kelt, hogy Komjáthy nem fogadja el a színházat. Különben, ha ez a váratlan s a közönségre örvendetes esemény nem is jön közbe, ez esetben sem maradt volna Komjáthy Debreczenben, mert a közgyűlés döntött volna a színház ügyében, hol feltétlen Makó jutott volna diadalra. A váratlan fordulat különben az, hogy Komjáthy tegnap a tanácshoz intézett beadványban tudatja, hogy nem reflektál a debreczeni színházra, visszalép. Visszalépésének egyik okául azt hozza fel, hogy pályáznia kellett a debreczeni színházra, mert megakart győzödni, hogy kell e ő itt, hogy nem veszítte el a közönség bizalmát.

Komjáthy eljárását ez esetben csak helyeselni tudjuk. A közönségnek ő már nem kellett — hiába, elvesztette a bizalmát, mit a tanácsi határozat is igazol. Bizony pártja csak nagy erőfeszítéssel, mindenféle indokolatlan huza-vona után tudta csak keresztülvinni, hogy Komjáthy legyen az igazgató. Igaza van abban Komjáthynek, hogy 3 év előtt marasztották, akkor rászolgált. De az utolsó két évi működésével — hiába is tiltakozik ellene — vezetése alatt hanyatlott a debreczeni színház s hogy őt művészi czélok már nem vonzották. A múlt évi szezon a legfényesebb bizonyítéka ennek, s ha vissza is jött volna Komjáthy — ő vállotta volna kárát, mert a debreczeni közönség bojkottálta volna. Így tehát csak a saját érdekeben járt el helyesen, mikor visszalépett. Különben mi ezt tudtuk. Emlékezhettek olvasóink, már régebben hirt adtunk arról, hogy Komjáthy a pozsonyi színházért pályázik. A legmegbízhatóbb helyről szereztük ezt az értesülésünket s mégis pár nap mulva az igazgató ur lapja, egyik reggeli lapársunk leczáfolta e hírünket. Ime most bebizonyult kinek az értesülve volt helyes. A mienk volt az, mert tény, hogy Komjáthy ma már igazgatója a pozsonyi-soproni színkerületnek. A közönség örömmel veszi tudomásul Komjáthy visszalépését.

Eltételezve azonban ettől a tényről, a tanács határozatát megfellebbezzük. A fellebbezést már eddig is nem remélt nagyszámmal irták alá úgy a bizottsági tagok, mint a bérlők, czáfolatául annak, mit Komjáthy is, hívei is hangoztatnak, hogy a most folyó Komjáthy elleni hangulat tisztán személyes bosszuért lihegő egyének műve.

A sok és előkelő név immár most ott van a fellebbezés alatt, fényes bizonyítéka annak, a mit mi rég hangoztattunk, hogy

Komjáthy nem kell a közönségnek, csak az ő néhány hívének.

A tanács Komjáthy kérelmével tegnap már foglalkozott. Kimondta, hogy a kauceziót csak a döntés jogerőre emelkedése után adja ki Komjáthynak, egyidejűleg felhívja Makót, nyilatkozzék, hajlandó-e a színház vezetését elvállalni. Ha Makó három nap alatt nem nyilatkozik, új pályázatot irnak ki.

A közönség hálás lesz Komjáthynak, ki felismerve a neki itt tarthatatlan helyzetet, teljesítette a közönség óhaját, s idejekorán visszalépett.

Különben egyik fővárosi előkelő lap a „Magyarország” Komjáthy visszavonulásáról ezt írja:

A debreczeni színház ügyében igen érdekes fordulatot jelezhetünk. Komjáthy János színigazgató belátván annak az igazságát, hogy a hazai színészet igaz érdekében mennyire káros az, ha olyan színigazgató működik egy városban, aki ha személyes kérdésben is, maga ellen ingerelte a sajtó és a közönség nagy részét, dicsérendő önértékeléssel legyőzve önmagát, lemondott az őt erkölcsileg meg nem illető s nem művészeti, hanem városi politikai érdek segítségével megszavazott színházberlet jogáról. Lemondásában azt írja a tanácsnak, hogy csak azért pályázott, mert megakartta ezafelől némely elenséges indulatújság azon híreszteléseit, mintha ő a debreczeni közönség rokonszenvét elvesztette volna. Érdekes, hogy lemondó levelét Pozsonyból küldte be, miből jogosan következtethetjük, hogy Komjáthy a Pozsony-Sopron kerületi színházak igazgatója lesz, ahol tudvalevőleg a kormány vette az egyet, hogy a magyar színészet nevében az utóbbi években ütött csorba kiköszörültessék.

NAPI HIREK.

Meghívó.

A hajdumegyei nádudvari választókerület szerelve tisztelt országgyűlési képviselője Papp Elek ur folyó hó 15 én d. u. 3 órakor Kabán — a kerület központján — tartja meg beszámoló beszédét.

Erre, valamint a községháza nagy tanács-termében nyanekkor tartandó országgyűlési képviselő jelölő gyűlésre a nádudvari választókerület nagyrabecsült választó polgárait tisztelttel meghívom.

Éljen Papp Elek!

Kabán, 1901. szept. 8.

Az intéző bizottság nevében

Dobi Sándor
elnök.

Szomorú évforduló.

Három esztendeje! Azt hinné az ember, csak néhány nap óta mardossa a szívét az a nagy fájdalom, egetverő bánat, most is oly erős az.

Pedig három éve, hosszú három éve, az időfutásban nagy nyomot hagyott az idő azóta, amikor a világ legelvetemültebb, leggonoszabb embere törét merítette az ő nagy szívébe. — Mily hitvány a világ: a legnagyobb jellem, a legszentebb alak a legalávalóbb által veszté életét!

És a seb, mi azon az ártatlansziven halálynymot hagyott, óh ez a picziny seb a mi szíveinknek a legeslegnagyobb.

Emlékeztek-e rá, az egész nagy világ milyen kétkedéssel fogadta a hírt, emlékeztek-e rá, hogy ezt a kétkedést mikép váltotta fel a vad, kemény harag, a gazra szórt átok majd minden léleknek keserves bánata, nyilaló fájdalom, bus nyomorusága? S emlékeztek-e rá, Volt-e a világon egy másik nemzet, mely úgy gyászolta vón' meg a nagy királynét, mint a magyar nemzet? Volt-e olyan nemzet, a melynek kebelében olyan szenten, tisztán honolt volna az a mérhetetlen fájdalom, melyet ma is érzünk ép olyan erősen, mint hajdanában, akkor?

Legyen emléke szent, fájdalomunk magasztos, illő, méltó hozzá!

A nagy királyné halála evfordulóján minden debreczeni felekezet gyásztisztiszteletet tart templomában.

Dr. Király Péter jelölése.

Ma veszünk hírt Margittáról, hogy az ottani választókerület 48-as és függetlenségi polgársága közlekedéssel kérte fel a jelöltség elfogadására pártunk egyik oszlopos tagját, jeles poétánkat és szónokunkat, Dr. Király Pétert. Tökés Vincze, a margittai negyvennyolcasok pártelnöke, mint értesülünk, fel is kérte már Dr. Király Pétert, hogy engedjen a beléje helyezett bizalomnak és fogadja el a jelölést. Ugy tudjuk, hogy Király Péter még nem határozott a dologban.

A pénzügyigazgató és a választások.

Az egész országban a tiszta választásokról beszélnek. Akarjuk is hinni, hogy tiszta választások lesznek, azonban vannak kik nem veszik figyelembe a kuriai bíraskodást s kiváló nagy szolgálatokat szeretnének tenni a kormánypártnak s nem riadnak vissza attól sem — természetesen titokban — hogy törvénybe ütköző dolgokat kövessenek el. Azonban hiába való az erőlködésük, mit sem használnak, mert viszont azok, kiknél ezt elakarják érní, tisztelik a törvényt s gondolnak a választások tisztaságára. Ezt azért említjük fel, mert ehez hasonló érdekes dologról értesültünk a mai nap folyamán. Nevezetesen kormánypárti főkorifeusok felkeresték Faust Ede pénzügyigazgatót. Arra kérték, hivatalos állását használja fel arra, befolyásolja a korcsmárosokat, hogy szavazzanak a kormánypártra. Faust pénzügyigazgató azonban nyiltankijelentette, hogy ő ezt nem fogja tenni, nem befolyásol senkit, tekintélyes állását nem használja fel arra, hogy a választópolgárokat meggyőződéskötő eltérítse. A pénzügyigazgató emebátor, erélyes nyilatkozatáért megér-

demli az elismerést, dicséretet s tanulhatnak tőle azok, akik mint az egész város, tehát pártkülönbség nélkül az összes polgárság filléreiből huzák fizetésöket. Példa áll előttük: egy magas állású s nagybefolyású államhivatalnok és igaz ember nem gyakorol pressziót a választókra.

Szülők figyelmébe.

Azokhoz a szülékhez szól a felhívásom, kiknek iskolába járó gyermekeik vannak s ezek mellé neveiőre volna szükségök. A most beállott tanévben oly sok új hittanhallgató tanítványunk jelentkezett, a mennyi hosszú évek óta nem volt már, s a főiskola a maga nagyszámú jótéteményi forrásai mellett sem képes valamennyi kereső ifjunak szomját eloltani, vagyis szükségén segíteni. Ily körülmények között fordulok én, — mint theologiai dékáni állásomban ezuttal a hittanhallgatók érdekeinek első istapolója, — a városi nagyközönség indulatához, nem alamizsnát, de becsületes munkával visszalizetendő támogatást kérve. Mineazok a hittanhallgatók, kik e tekintetben hozzám fordultak, kisebb, vagy nagyobb gyermekek mellett nevelősködték már, s így jó lélekkel ajánlom őket mindazon szülők figyelmébe, kik gyermekeiket az iskolai mellett otthon tanításban is, vagy talán csak ebben óhajják részesíttetni. A jelentkezéseket akár előszóval, akár írásban lakásomra (Peterfia u. 8 sz. a.), vagy a főiskolában levő dékáni hivatalomban (hivatalos óráim d. e. 11—12.) kérem intézni. Debreczen 1901, szept. 10. Bsiky Lajos a t h e o l o k a r d é k á n j a.

A „Svetics intézet” nem „Zárda”

Lehetetlen már egyszer szóvá nem tenni azt, hogy bizonyos körök mily színű bitorlást követnek el akkor, midőn a debreczeni „Svetics intézetet” a lapokban s minden nyilvános iratban állandóan „Zárda” megjelöléssel gunyolják. Ezzel a „Zárda” elnevezéssel meg van sértve az alapítvány; mit az alapító levél szerint Debreczenben nem Zárda, hanem polgári leánynevelő intézetnek vettetett meg az alapja, teljesen polgári intézmény és nem egyházi jellegű Zárda. Ezen intézetnek neve Svetics fele polg. leánynevelő intézet, tehát polgári és semmikép sem egyházi, — és nem Zárda. Nap-nap után olvassuk a lapokban, hogy a beiratkozás a Zárdába ekkor és akkor lesz, a vizgák a Zárdában ekkor lesznek, a zárdabeli növendékek istenitisztelete akkor lesz stb. Ez tisztára visszaélés azon intézet nevével és az alapítvány szellemével; ezt tovább tűrni nem lehet. Igaz, hogy az alapító levél szerint ott apácák tanítanak, de ez nem adja meg a zárda elnevezési jogot; az apácza csak tanítónő itt, de az intézet polgári s itt az apácza nem zárdában van. Egy szóval a Svetics intézetnek semmi köze a zárdához, elég visszaélés az is, hogy itt a Svetics intézet mint tisztán polgári nőnevelde terhére egyházi tanítónő képzt csempeszték be, a mire más alkalommal majd visszatérünk. Addig is felkérjük lapírsainkat, hogy semmi oly közleményt fel ne vegyenek, melyben a Svetics intézet a „Zárda” elnevezéssel kisebbittetik s igazi jogos nevetől megfosztatik.

Az isaszegi harci emlék.

Az isaszegi csatatéren 1849. április 6-án hősi halált halt honvédek sírja fölé a nemzeti kegyelet szép emlékszobrot emelt. Az emléket tegnap leplezték le nagy közönség jelenlétében. Az ünnep, melyen a fővárosból is számosan részt vettek, a következőképp folyt le: A budapesti „Törekvés” daloskőre elénekelték a Hymnuszt, mely után Szeyvarth, a Müegyetemi Kör elnöke megnyitó beszédet mondott. Ifj. Bisotka Gábor egyetemi hallgató elszavalta a „Talpra magyar”-t, mely után Maresányi István ünnepi beszéde alatt lehullott a sz. borról a lepel. Majd Illyés Bálint országgyűlési képviselő szavalta el remek ódáját, nagy hatást keltve. A költeményből közöljük a következő szép részletet:

Mesés idők! midőn a játszi gyermek
Játékszerén harci fegyvert eserélt . . .
S a menyasszony letepte hő kebléről
S csatába küldte drága jegyesét . . .
Midőn a férfi szív csak egyre lángolt
S ha áldozék, csak ennek áldozza . . .
És egk imádság zengett minden ajkon:
A szabadság és haza! . . .

E szent imával mentek ők csatába,
S ezzel szedék a győzelem-babert,
Ezrei h jöttak fejk a halálra,
Mondván: „oly édes halni a honért!
S hogy véreket a haza-föld beitta:
Aldottabb lett. — mint a Kalvaria,
Hol önmagat feláldozá a népert,
Istennek választott fia! . . .

Áldoztak ők is! . . . Oh legyen hát áldva
Hő poruk s emlékek itt alatt! . . .
Ti honleányok! hintsetek virágot
Sírjokra! s esküdjöjtek honfiak:
Hogy élni, halni fogtok a hazáért!
S miért ők éltek zálogul adták:
Virulni fog örökké sírjokon a
Legszébb virág: a s z a b a d s á g!

A közönség perczekig tapsolta szerzőnek. Az ifjuság halálját Hencz Károly, az E. K. elnöke tolmácsolta. A szoborátadó beszéd után Török Gábor tartott záróbeszédet. Az ünnepség után bankett volt.

Kossuth Ferencz állapota.

Müller Kálmán egyetemi tanár Kossuth Ferencz kezelő orvosa ma ki nyilatkozta, hogy két hét előtt nem hagyhatja el a beteg pártelnök az ágyat, mert a korábbi felkelés csak súlyosbítaná baját. Kossuth ugyanis idült izületi csuszban szenved, melyet még Olaszországban, a cessini kénybányákban kapott. Minden tavasszal és ősszel visszatér eme nagy fájdalommal járó baja, mely ágyba is dönti rendszerint. A jelen alkalommal rendszerint hevesebben és erősebb mértékben jelentkezett Kossuthnak eme baja minnek az utóbbi időben kifejtett és sok fáradsággal járó tevékenysége az okozója. A folytonos fárasztó és kimerítő utazások siettettké most baja fellépését. Kossuth Ferencz orvosának véleménye oly mérvadó, hogy azok a kerületek, melyek eddig feltétlenül számítottak Kossuth Ferencz megjelenésé-

re, le kell hogy mondjanak e kívánságról, melynek teljesítése lehetetlen. A párt elnök nagy fájdalmi daczára, bámulatos buzgalommal vezeti a párt ügyeit.

Adomány.

Herczeg János tanító ur szerkesztőségünk útján 10 koronát adományozott a Debreczenben felállítandó Kossuth szobor javára.

Hírek az anyakönyvi hivatalból.

A helybeli állami anyakönyvi hivatalnál a hét olyamán házasságot kötöttek: Csomor Gyula - Orosz Palcsó Erzsébet, Barta Simon - Kramer Fáni, Burai Sándor - Kapusi Mária, Tóth Péter - Szegedi Paulina, Török Gábor - Balog Eszter, Halmi István - Nagy Borbála, Kálmán Ferencz - Zavissa Róza, Kajdi István - Bagaméri Eszter, Jóna János - Molnár Juliánna, Troszler Ignác - Groszmann Milli. Összesen 10 pár. Ugyanezen idő alatt a következő halalozási eseteket jelentettek be: Demeter Zsuzsanna 82 éves szegényhazai ápoló elagulás, Lovas Juliánna 10 hónapos csecsemő tudó es bélhurut, Kapéry Károly 49 éves nyug. néptanító csontszu, Szvóra György 27 éves kocsis gümös has-hártyagyuladás, Apró Kálmán 37 éves szabó segéd tüdőgümőkör, Földesi Istváné született Pálosi Juliánna 52 éves háztartásbeli feloldali agybénulás, Márton Piroška 2 hónapos csecsemő bélhurut Fekete Lajos 4 hónapos csecsemő bélhurut, Kőműves Erzsébet 8 éves árvaházi növendék gümös fekélyek, Brinzei Kálmán 2 éves tüdőgümőkör, Hankó János 4 hónapos csecsemő bélhurut, Botos Miklós 7 hónapos csecsemő görvélkör, Imre Dániel 79 éves szegényhazai ápoló ellagulás, Tándor Eszter 25 napos csecsemő veleszületett gyengeség, özvegy Lovas Károlyné született Kelemen Juliánna 67 éves háztartásbeli elagulás, Bészler Zoltán 15 éves gimnasiunai tanuló tüdővész, Eszeny Juliánna 34 éves napszámosnő tüdőgümőkör, Szabó Sándor 59 éves városi utczaséprő belső sérv, Vincze Józsefné született Mezei Eszter 41 éves napszámosnő mérhár, Kőező Bálint 44 éves napszámos szervi szivbaj, Csincser András 2 éves gyermek hártvás toroklob Tzabó István 21 hónapos csecsemő angol-kör, özvegy Horváth Gáborné született Szij-jas Erzsébet 63 éves háztartásbeli elagulás, Tolvaj Józsefné született Gulyás Zsuzsanna 51 éves háztartásbeli gyomorrák; Krausz Ábrahám 69 éves raktáros mell-hártyagyuladás, Barna Mihály 9 éves gyermek hasihagyimáz, Nagy István 2 hónapos csecsemő bélhurut, Kerékgyártó Mihályné született Csáky Erzsébet 24 éves háztartásbeli tüdőgümőkör, Csonka Ilona 21 napos csecsemő veleszületett gyengeség, Tarczali József 36 éves szervi szivbaj, Burai János 76 éves földbirtokos aggkori végkimerülés, Strausz Janosné született Kulesár Teréz 68 éves háztartásbeli tüdőgümőkör, Michalszky Zelma 22 éves háztartásbeli tüdőgümőkör, Biró Jánosné született Ritookh Zsuzsanna 72 éves háztartásbeli aggkori végkimerülés, Deutsch Sámuel 56 éves ügynök czukor betegség, Barna Erysébet 6 éves gyermek bélhurut. Összesen 37 Minthogy továbbá ugyanezen idő alatt összesen 57 születési eset (köztük 33 fiu 24 leány) jelentettek be, úgy a születési esetek 20-al multák felül a halalozási eseteket.

Öngyilkosság.

Orondi Gyula n. károlyi születésű 32 éves nős, családós kereskedő segéd tegnap Budapestről Debreczenbe érkezett s a Csonkai kertben gyufaoldatot ivott. Késő este találtak rá, de már akkor halott volt.

Veszedelemes választási mozgalom.

Togyer, torontántálmegyi községből esuf botrány hírért jelenti levelezőnk. A falu több polgára értekezletet tartott a küszöbön álló választások tárgyában. A jeles értekezlet után a fölhevült tanácskozók berontottak a község-házába s ott zajosan követelték, hogy a községi előljárást azonnal csapják el a hivatalból. A falu bírása fölszólította a zajongókat, hogy távozzanak. mire Gavosgyán Toma botjával agyba-főbe verte a bírót. A község-háza előtt ez alatt nagy tömeg verődött össze s mire a csendőrök megérkeztek, az emberek egymást késelték. Egy csendőrt is megsebesítettek. A bíró tés-téről letépték a ruhát. Az eset hírére a főszolgabíró állandó esudőri különítményt kért.

A rabipar ellen.

Plósz Sándor igazságügyminiszter engedve a kisiparosok sokszor hangoztatott kérésének, elhatározta, hogy korlátozni fogja a börtönök és fegyházak rabiparát. Legelőször a szegedi csillagbörtön számára vásárolt a miniszter nagy földterületet, hogy a rabokat az ipari foglalkozás helyett a földművelésre szorítja. Ezután a váci országos fegyintézetben szüntetik meg az ipari műhelyeket, ahol eddig korlátlanul üztek különböző iparágakat. Az igazságügyminiszter Vácott és környékén nagyobb földterületet vásárol a rabok kertészeti és gazdasági foglalkozására. Ezután tervbe van véve az illavai, lipótvári, munkácsi, nagyenyedi, soproni, szamosújvári országos fegyintézetek iparüzésének megszüntetése, melynek ügyé-ben az egyes fegyintézetek vezetőségével tárgyalásokat fog folytatni az igazságügyminiszter.

A nemezis.

A Jellasich örgrófi nemzetség férfiágában kihalt. Ezt a hírt közölte szokott száraz modorában a héten a hivatalos lap, pedig ebben a híresekben minden magyar hazafi a Nemezis megtorló ujját láthatja. Eppen egy századdal az első, hírhedt Jellachich születése után (Jellachich József tábornagyszületett 1801-ben) a hazaárulónak örgrófi nemzetsége egészen elpusztult. Azért kapta ez az első Jellachich, a magyar alattvaló, az osztrák örökös grófságot, mert saját hazája ellen harcolt s e ezimen voltak grófok az utódai. Nem volt áldás benne, mert az alapító halála után alig fél századdal, ime kipusztult az egész Jellachich faj.

A kormányozható léghajó.

Santos-Dumont francia mérnök kinek a kormányozható léghajóval tett próba utjai figyelmet keltettek, ma mint Párisból jelentik Saint Claude-ból újra felszállt a léghajójával, amelyet kijavított. Elindulás előtt így szólt barátaihoz:

— Nem akarnak a vendégeim lenni? Találkozni fogunk a Bois de Boulognes ben levő Cascade szállóbban.

És valóban nemsokára odaérkezett a léghajó. A szállóban lakoma volt, melyen sok felkészöntőben éltették a földalót.

A lakoma után Santot-Dumont léghajóján visszaszállt oda, a honnan elindult. Utközben azonban baleset érte. A gép ugyanis a Rothschild-park egyik fáján megakadt, körülbelül ugyanazon a helyen, a hol első ízben érte baleset, a mikor az Eiffeltorony körül tette meg az útját. Santos-Dumont kijelentette, hogy a kormány gyöngye a gép terjedelméhez képest és hogy ezen a bajon sürgősen segíteni fog. A léghajónak küönben nem történt nagyobb baja.

A Debreczeni Tornaegyletben

az őszi idő beálltával megint megkezdődnek a rendes gyakorló órák hétfőn, szerdán és szombaton 1/26 8 óráig Tóth Mihály vezetésével. A tavaszi labdarugó csapat eltávolított tagjainak pótlása után a labdarugó is megindul a nagyerdői volt koresolyapályán. miután az új, a városi tanácstól a tornaegyletnek és kerékpáros egyesületnek átengedett sportter csak a jövő évben lesz elkészíthető. Új tagok bármikor jelentkezhetnek a rendes órák alatt. Tagsági díj egy évre 10 korona, a most belepők azonban csak a felet fizetik az év hátralévő részére.

Nyilatkozat.

„A szolyvai gyógyviz a szoptatós asszonyokra és így közvetve a csecsemőre nézve nagyon hasznos hatásnak.”

Dr. Fodor József egy. tanár szerint.

A szolyvai ásványviz kitűnő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve renkiül kellemes.

Az országos és kerületi dalár-egyesület.

A „Debreczeni Friss Ujság” szombati számában olvassuk a következő kis újdonságot:

Az országos magyar dalár-egyesület központjának homlása. A következő sorokat vettük: Tisztelettel van szerencsenk közölni, hogy a kassai dalárversenyen történtek miatt az O. M. D. E. kötelekéből a mai napon kileptünk. A „Törekvés” dal- és önképzőegylet.

Im láthatjuk központi nagy férfiak hogy meg a főváros sem akceptálja az önképzőegylet, azok kik ha takarni lehetett volna, mindenképpen a fővárosi dalkörök megtették volna, s mint látjuk, az „Aczelhang”*) a „Törekvés” kiváló fővárosi dalár-egyesülettel s velek együtt mind a többi ott fogják bagyni a központot. Ezek alapján már csak a vidéki dalár-egyesületek vannak sorban, hogy szinten lépjenek a kötelekkel s meg alakítsák a vidéki kerületeket. A kerületi rendszerrel eltűnik a föld színéről egyszerűsmindekorra a központi vezetés.

A kassai dalár-egyesület molsó játéka volt a központnak, a temesváriak örülhetnek, nem lesz alkalomuk a jóból, ha tudtak volna nem jött volna oly szives meghívás.

Mi a forrást is megnevezhetjük, a honnan laptársunk előzött. Ez pedig a szégeden megjelenő „Videki Zeneközlöny” mely csaknem minden számban tájékozó dühvel ront az ország s egyesületnek. Hogy pedig miért teszi ezt? arra nevez talán elég, ha egyedül a jury ellen, valóban példátlan kiróhanását olvas-uk s azt is tudjuk, hogy mennyire közel áll az igen tisztelt szerkesztő ur a díjat nem kapott szögedi dalárdához.

Ezt még talán a D. F. U. is tudhatja, de már azt hajosan olvasta el ugyanazon számból, melyben a támadások foglaltattak, hogy újdonsági rovatában díszréttel kénytelen elhalmozni azokat egyikét, a kiket oly példátlan igazságtalansággal vádolt.

*) Örömmel és erkölcsi melegegedéssel veszi tudomásul az igazgató-választmány, hogy az „Aczelhang” dalár-egyesület az Orsz. Magyar Dalár-egyesület kötelekéből önként kilepett s így az igazgató-választmány nem jutott abba a kényszerhelyzetbe, hogy az illető egyesület az alapszabályok 28. szakaszának 6. pontja értelmében kizárja.”

Jkvi kívonat.

Hogy laptársunk ezt a kis megjegyzést ellene intézett támadásnak ne vegye, minden indoklás és megjegyzés nélkül szó-szerint leadjuk a „Magyar Lant”-nak, mely lap pedig a „Dunántúli dalosszövetség”-nek hivatalos lapja, a következő idevonatkozó sorait:

„Nagyon kívánatos, hogy azon seperatistikus törekvések, melyek egyes kerületeknél észlelhetők, megszünjenek. — Igen üdvösen működhetnek a kerületi szövetségek az országos szövetség mellett, de még üdvösebben annak kebelében. Mutatja ezt a dunántúli szövetség példája, mely bár első volt az országban, a központi vezetéssel — az alakulás idejét kivéve — nem volt ellenkezésben, s a komáromi dalár-egylet Kassán is sikerrel vett részt a versenyben, s nem duzzogott, nem protestált a jury határozata ellen**”) — Már a kerületi szövetség alapszabályaiban ki van kötve, hogy az országos verseny évében dalár-egylet nem tarthat, ezen elvvel szemben a tiszavidéki ker. szövetség párral tartotta meg dalár-egyletét s ezzel feltétlenül mindkét dalár-egylet fényében vesztett, sőt visszavonást kellett szülnie hogy Debreczenből — a központból — dalárdák az ottani ünnepélyről elmaradtak.

De kell másvalami bomlasztó elemnek is lenni. Már előre vetett árnyékot a sultogás, jóslatás, mit nagyban fokozott a központ egyik vezérferfiának ominozus jóslata — melynek bekövetkezése elég gyanúsításra adott alkalmat. Minden verseny után a visszavonás, az elégtelenségnek egész vihara támad fel. — Ugy történt most is!

A jury néhány tagját mint halljuk Erneyt és Bellovitsot, már a díjkiosztás estején hatalmasan megabuzogolták.

Az elégedetlenség ily formájú nyilatkozata már éretlenségre vall. Van elég módja a nyilatkozásnak, — de egy nyilatkozat vezetett versenyen ily demonstráció kissé nyers és erőszakos. Nem dalosokhoz illő!

Irja pedig ezt a lap szerkesztője, ki szinten tagja volt a bíráló bizottságnak.

Legyen meggyőződve a D. F. U., hogy föntebbiekhez hasonló reklámokkal sem a Lengyel Imre ur babérjait nem szaporítja, kiről egy másik híreben díshimnuszot zengetez, sem azt el nem éri, hogy: „A kerületi rendszerrel eltűnik a föld színéről egyszer s mindenkorra a központi vezetés.”

Ez a nyilatkozat különben valóságos lóláb, melyet eddigelő o y gondosan takarogattak a „kerületi szövetség” hívei

Azt az országos egyesületet akarják tehát szétrobbantani, melyet a magyar dalár-egyesület legkiválóbbjai oly hosszú és nehéz küzdelmek árán létesítettek? Most kell megbontani ugy e, mikor a magyarság harcosainak egyetlen közös zászló alá kellene tömörülni a terjeszkedő nemzetiségek ellenében?

Szép az önbeismerés, a bevallás, ha önkéntelenül jött is, de ebben a bomlasztó munkában már nem fog mellettünk állani a mi hazafias közönségünk, mint a hogy távol marad a mostani ünnepégtől is.

Bizonyosságul álljon itt még egy kis előzárás a Nyírvidekből, melyben a nyíregyházi dalárdák ismertetik a fogadtatást, a többiről nem is szólva, pedig ott vannak még a szatmáriak s különösen a nánásiak panaszaival. „A midőn Bilinszki, a volt osztrák pénzügyminiszter, jelenleg az osztrák magyar bank kormányzója néhány hónappal ezelőtt Debreczenbe érkezett, Debreczen városa zászlódisszal, üdvözlő beszédekkel

*) A pécsi is tisztán csak azért maradt el a versenyről, mert a tagjai a nyári hónapokban nem voltak együtt.”

Reberics elnök jelentése.

s bankettel fogadta a népszerű exminisztert, a kinek érdemeiről esetleg csak annyit ud a debreczeni nép, hogy ő nyomtatja tazokat a kékhasu papirokat, a miből kedvező körülmények folytán bőségesen jutott ugy Debreczen városának, mint azoknak a békeszerető, csöndes polgároknak, kik a Bika szálloda előtt kanász botra támaszkodva közönyös arccal nézték az összegyűlt vidéki dalosok bevonulását. Ez a szomorú szignaturája a tiszavidéki dalosszövetség debreczeni ünnepélyének.

Pedig az a 14 dalárda nem azért indult Debreczen városába, hogy anyagi javakkal megrakottan térjen vissza szülővárosába, nem is a debreczeni kékhasu bankok után áhított, hanem önzetlenül, érdektelenül, a dal nemes kultuszát hirdelve, ambíciójától ösztönözve, a magyar nota dícsőségeért indultak utra, hogy dalra fakadva elzelegjék mindazt, a mi öröm, a mi bánat, dícsőség és szenvedés érte századokon át a magyart s a legszebb hangokon hirdessék, a mit érző lelkek dalba öntöttek. És azért nem is vártak egyebet, mint vendégszerető fogadtatást.

Értesülésünk szerint, a jövő év nyarán Nyíregyháza városa látja vendégeit a tiszavidéki dalosokat. Okujunk a történekből s a mi firak városunk fogadja olyan jó szívet, lelkesedéssel a debreczenieket s hozzá valamennyit, hogy a minálunk eltöltött napokra mindenkor a legszívesebben s a legjobb emlékekkel gondolhassanak mindannyian vissza.”

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Eckmann-Chatriontól.)

Fordította: Ifjabb Möriz Pál. 39.

— Hát a mi dolgunk is nagyon egyszerű, szóló Pinto sergeant. Mi lehetünk itt valami tizenkétezer tizenötezer fő katonaság, aztán az öreg Souham a generálisunk. Már pedig fiuk az öreg Souham olyan katona, hogy meg ideig sohasem retráit egy tapodtat sem. Így tehát most is kitarunk itt, mint a vasszeg, ugye lehet ugyan hogy egyikünkre egyikünkre hat vagy hét muszka is meg burkos jut. Mindamellét mondom nem retráitunk innét amíg majd a császár meg tudja szomorú helyzetünket és visszafordul és a segítségünkre siet. No nem jól mondtam! Nezzetek, az ordinancistisztek már itt nyargalnak ni!

A hatunk mögött tényleg öt vagy hat lovas tiszt vagtatott keresztül a lützeni rónán. Lipcse felé lovagoltak. Oly sebesen nyargaltak, mint a szél. Magamban imádkoztam értük. Vajha idejekorán értesítenék a császárt hogy még jókor segítségünkre küldhetné a sereget. Mert iszonyu ám ez a tudat, hogy na most itt mind egy szál elpusztulunk, ha segítség nem érkezik. Még az elenségemnek sem kívánok ilyen helyzetet.

Pinto sergeant még mindig egyre magyarázott:

— No ti rekrutak szerencsés fickók vagytok. Legalább ha egyikőtök, vagy másikatok innét épbőrrel megszabadul, elmondhatja, olyant láttam, amilyeneket ritka földi látott. Nezzetek azokat a kék vonalakat, amelyek vállazott fegyverrel, nyomultak előre, ott ni a csatorna árok mentében, hát tudjátok, hogy mik azok? Minden kék vonal egy ezred. Valami har-

mincz ilyen vonalat olvastam még. Ez hát maga mintegy hatvanezer burkust jelent. De hát még azok a hosszan elnyúló lovascsapatok. Azok ott ni, melyek a Ripach mentén balról nyomulnak előre. Azok a fényes svadronok, amelyek a napfényben úgy villognak, csillognak, nem másik, mint orosz császári gáradragonyosok. Először Auszterlitz-nél láttam őket, no hanem ott derekasan elbántunk velük. Ezeket is számlalom tizenhatszázhuszezer főre. Még a hátuk mögött is mozog egy hatalmas lándzsa erdő, azok meg a kozák banditák. E szerint tehát nem telik bele egy óra, nagy tisztességre számíthatunk, mert mintegy százezer ember támad reánk, mintegy százezer emberrel kell megvívni. Még pedig micsoda fickókkal! Ezek a legharapósabb a muszkák meg a poroszok között. Azért bátran kimondhatom, hogy ma olyan csatánk lesz, amelyben magyerhetjük a becsületrend keresztjét, de viszont a fűbe is a legkönnyebben beleharaphat a vitéz.

— Osztán komolyan véli ezt a sergeant az? tudakolta Czabede, akinek mindig kabajgós volt a feje s aki már most is bizonyosra vette a keresztet. Mert a szeme úgy ragyogott, mintha megbolondult volna és szinte látszott rajta, hogy örömeiben szeretne kurjongatni.

— No igen, felelte a sergeant. Mert itt közel érjük ám egymást. Mert birokra megyünk ám. Osztán fiam, ha bizol a kardban, könnyen kitüntetheted magadat. Csak vakon neki az ellenségnek. Szurd le az ezredesüket, rohand meg a ágyut vagy hódítsd el a zászlójukat, meglásd, ha osztán a szurony szurás, kardvagás és puska-tus ütések között utat törtél magadnak és visszasegít az Isten, hát annyi, mintha már a melleden ragyogna a kereszt.

Pintó sergeant szavaira eszembe jutott, hogy a felzenbürgi polgármester bezeg másként nyerte el a keresztet. Mert ez az érdemes ur nem művelt mást, minthogy amidőn Mária Lujza keresztül utazott a faluján, hát koszorúkkal megkoszoruzta a császárné hintóját. És a falu népével pedig régi nótákat énekelte. Részemről úgy találtam, hogy így sokkal kellemesebb, a keresztet megszerezni, mint a Pinto módja szerint. Azonban nem sokáig tételődhettem, mert már mindenütt felhangzott a riadó, a századok a fegyvergalák mellett sorakoztak és mindenki sietett fegyvert fogni. A tisztek a csatavonalat rendezték. A tüzérség a faluból nyargalva rohand fel a magaslatra, de úgy hogy a dombzat koronája kissé fedte az ágyukat. Felvonultak a puskaporos koscsik is.

A távolabbi hadi szállásokon: Rhanán, Kaján és Kis-Ferschenben is felhangzott a riadó és sürgőldött a katonaság. Hanem legelőbb mégis minékünk kellett feltartani ezt az ellenségés fegyveres emberáradatot.

Az ellenség tőlünk mintegy két ágyu lövésnyi távolságra megállott. Hanem a lovas katonái százával ugráltak előre. Persze a mi állásunk kifürkészése végett. A csatorna két partja csakugy feketéllett a sok porostól. Az első vonalban eső csapatok már felvették a hadalakzatot, felsóhajtottam. No most innét ugyan nem szabadul senki ép kézzel. Hanem legalább ingyen nem adom oda a rongy életemet. Ha már elkell-veszni, nem kímélek senkit sem. Megboszszulom magamat.

Amig én így töprengtem, hát látom, Chemineau tábornok egyszer csak kivágtat a csatavonal elé, azt vezényelvén:

— Négyszög!

És jobbról-balról, előlről hátulról felhangzott a vezényszó, mert vezényelt minden tisztt, miközben a négyszögeket megal-

kitottuk. Négy négyszöget képeztünk. Zászlóaljanként állottunk össze. En ezuttal a belső oldalra estem. Örültem is neki, mert úgy vélekedtem, hogy majd a poroszok előbb mégis csak a négyszög első részét támadják meg. Mert már három oszlopban ugyancsak lörekedtek előre. Hanem, mint a záporosó, hullott az ágyugolyó a négyszögünkbe. Mindegy volt hát, akárhová allították az embert. Mert most a poroszok is másként ágyuztak, mint Weiszenfels alatt. A baloldali dombon szegezték ki az ágyúikat és egyre dörgött az ágyu. Hatalmasaa megszólták a magaslatot. Valami harmincz nehézz löveggel lövöldöztek reánk. Képzhetni hát, micsoda rontást, bontást eszközöltek a sorainkban. Majd a fejünk fölött fűtyölt a golyó. Majd a sorba csapott be. Sokszor pedig a földet durta, mint valami iszonyu vakondok.

Természetesen a mi ágyúink is viszonozták a tüzelést. Ez legalább némította az ellenségés golyók zaját. Hanem mi haszna. Mert a golyó azért egyre csak düdörgötte a sorait. És a tisztek szünet nélkül kiabálták:

— Felzárkozni! Felzárkozni!

Mi még idáig a fegyverünket sem lőtük ki. Csak úgy álltunk ott az iszonyu füstben. Már így elszántam magamat:

— No ha még egy negyed óráig itt rostokolunk, elpusztulunk mindannyjún. Ez aztán iszonyúság, még csak nem is védhetjük magunkat. Pedig az első poroszhadosztlopok már be is nyomultak a két magaslatközé. Úgy zajgottak, mint mikor a víz árad. A mi négyszögeink reagáltak tüzeltek. Isten tudná, hány burkos pusztult el ebben a völgyben, Hanem fel sem vették az iszonyu pusztulást, mert a többi még hevesebben rohand a magaslaton fefelé, miközben mint a farkasok úgy ordítottak. Azt ordították:

— Vaterland! Vaterland!

Folyt. köv.

Nyílttér.

Uj fogorvosi műterem.

Bethlen utca 54. sz. a. fogorvosi műtermet nyitottam. hol arany, ezüst, porcellán stb. töméseket, valamint technikai munkákat is végezek (egyes fogbetétek, gyökerekbe csapfogak, egész fogsor stb.)

Fogadok naponta d. e. 10—12-ig, d. u. 3—5-ig,

Dr. Winkler Jenő

egyetemes orvostudor fogorvos

Pályázati hirdetés.

Alulírott intézet tulajdonát képező zálogházban az ellenőri állás üresedésbe jöven: felhivatnak, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényüket okmányokkal felszerelve az intézet vezérigazgatójához f. szeptember hó 20-ik napja déli 12 órájáig adják be.

Evi fizetés 2000, azaz kétezer korona. Biztosítékul 4000, azaz Négyezer forint. A részletes feltételek a vezérigazgatónál megtudhatók.

Az állás f. évi okt. 1-én foglalandó el. Debreczen 1901 szeptember 6.

**Takarék és Hitelintézet
részvénytársaság.**

Uj fűszer és liszt kereskedés.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy a helybeli piacon **Simonffy utca 2. szám** [városi bérház]

Lusztig és Bán

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt nagyban és kicsinybeni

fűszer, liszt és gyarmatáru kereskedést

nyitottunk.

Évek hosszú sora óta foglalkozunk e szakmával, ismerjük a legelőnyösebb bevásárlási forrásokat, megtudjuk választani az áru minőségét, kellő tőkével is rendelkezünk, így tehát azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy vevőinket minden tekintetben kielégíthetjük.

Hangsúlyozzuk még, hogy egy elsőrangú tiszavidéki gözmalom kizárólagos elárúsítását bírjuk, így tehát lisztokban igen kedvező árak mellett a legkitünőbb minőséggel szolgálhatunk.

Szives pártfogást kér

tisztelettel

Lusztig és Bán.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ebesi ártézi víz a legjobb legegészesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedró” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Tóth Béla** gyógyszerárban, valamint a készítő **Grósz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó a vágóhid mellett 3000 négyszögöl föld, háztelkeknek. Bővebbet József kir. I. u. 47.

Ügyes ügynökök kik ki ismeretséggel bírnak, privát vevőköz keresetűek. Ajánlatok K. E. 4367 sz. a. Rudolf Mosse Wien intézendők.

Végrehajtót keres 20.000 (husz ezer) korona hátrány behajtására a p. ladányi ref. egyház. Zalogolás, lefoglalt tárgyak összehordása, elarverezése szept. 20-tól kezdődő 6 hét alatt fogantatandó. Fizetése 400 kor. Ajánlkozások ref. lelkészi hivatalhoz küldendők.

Pinczér tanoneznak

két jóra való fiu Márkus Jenő Dréher sör-szarnokába felvétetik.

Kossuth-u. 42 számú

új emeletes ház jutányos áron eladó, esetleg egy kisebb ház vagy földbirtokkal elcserelehető.

8820. sz. 1901 tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Schvarecz és tsa végrehajtónak Grünberger Ignác elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék a debreczeni kir. járásbírósa területén levő és az egyéki 853 tkv A+3 sor 377 hr számú ház és beltelekre 1263 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelésére, annak fogantatására határidőül az 1901 évi október hó 25-ik napjának d. e. 9 órájára Egyek község hazába kikiáltatik.

Kikiáltási ár a megállapított becsár, azonban az árverésre kitétt ingáttal szükség esetén a kikiáltási áron alól is elfogadhatnak.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10% készpénzben, avagy az 1881 IX. tcz. 170 §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnal előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervenyt a kikiáltótnak átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék mint tkvi hatóságnal és Egyek község előjárásánál tekintendők meg.

Kelt Debreczenben a kir. Törvényszék mint tkvi hatóságánál 1901 évi július 26.

Harsányi Gusztáv.

kir. tsvzéki bíró.

Minden külföldinél jobbak! és olesóbbak!

a „Debreczeni vasöntőde és géplakatosság”

aranyéremmel kitüntetett kutszivattyui, borsajtói és szőlőzuzó gépjéi!

Eladás egyedül a gyártelepen: Péterfia végén a hadházi-utcában.

20 Kt.

egy kiló finom csemege szőlő

3—4 kilós kosarakban

Szabó Lajos fiai ezégnél.

Debreczen, Tisza palota.

10 koronáért Genfi arany Plaque remontoir óra

egyedüli galvánitól 14 karátos arannyal erősített diszóra, amelyet mindenki 100 K. becsül. Tényleg azonban felugró fedéllel, véséssel, tartósság és pontos járásra nézve 5 évi kezességgel, csak 10 K. az ára. horgonyművel, repaszírozva, 3 fedéllel 14 K. Valósi ezüst remontoir 15 köre, 3 nehéz dűsan vésett fedéllel, elismert külön óra, különösen erős 16 K, hölgyeknek 14 K. Nikélóra legjobb készítmény 1 K. 50 fill. Divatos kiváló elegáns arany Plaque-láncz urak és hölgyek részére 4 K.

RUNDBAKIN M., Bécs, IX, Berggasse 3.

Miután a **hegyaljai szőlők** is, bő szüretet ígérnek,

KICSINKÓ ANTAL,

ottani nagy bortermelő elhatározta, hogy régebbi

asszu és szomorodni borait a debreczeni piacon forgalomba hozza.

Kinek tehát igazán jó és valódi **szomorodni és tokaji asszura** szüksége van, forduljon

Kontsek Géza

fűszer- és borkereskedőhöz

Kossuth-utca.

Előfizetési felhívás

VEIDMANN SHEIL

(VADÁSZLAP)

illusztrált folyóiratra, mely a vadászat, halászat, lövészet és kutya tenyésztéssel foglalkozik.

A „Waidmannsheil” lap a legerősebb Osztrák-Magyarországnak.

Előkelő ízlésű kiállítás, tanulságos cikkek és pompás képek.

Negyedévre 2 korona.

Mutatványszámot kívánatra bérmentve és ingyen küld a Waidmannsheil intézősége Klagenfurtban.

14 karát. arany gyűrűk 2 K.

hölgyeknek és uraknak, val. ezüsttel erősítve. Mind. gyűrű hivatal. jelzéssel. Husz. évi tartósságaért kezesség. Gyönyör. csillogó művészies gyémántokkal és szín. kövekkel 2 K. erősebb 3 K. Nászgyűrűk 2,25 K. (Papírszel. ujmérték kéretik.)

Érdekes újdonság.
Hangverseny-Piston-Accordeon
nagy feltűnést kelt, szolid szerkezete és gyártása, valam. olesó ára miatt, mind. kora ismerés nélkül mindenki eljátszhatja a legszébb tánczenét, indulókat, melódiaikat és hangszernek 28 hangja van gyöny. ba-szus ki szerettel 5 K. Képes árjegyzék ingy. kapható.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 68. sz.
által a legjutányosabb árák mellett ajánlatnak.

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek továbbá járgány-cseplőgépek, lőhőre-eselőgép, tisztító rostkák, aratógépek, szénagyűjtők, boronák.
2 1/2, egész, 12 lőrcél, szalmakaszalozók, konkolyozók, karkáló- és karkáló-morzsolók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes asztal-akák.
legjobb sorvágógépek, szeszkavágók, repavágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytemes asztal-akák.
2- és 3-résű akák és minden egyéb gazdasági gépek.
Rémleltes árjegyzékek kikiáltásra ingyen bérmentve kikiáltatnak.
Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cseplőgép-gyára.

